

Utolsó motettáiban Mendelssohn egy mottó vezérelte: *Ars est velare artem*. Ezek a darabok azt bizonyítják, hogyan sikerült a komponistának kései műveiben az egyházzene liturgikus összhanggal megírni. Az ige dominanciája érintetlen maradt anélkül, hogy a kompozíció szerkezeti igényeiből bármit fel kellett volna adni. A komponistának ezekben a darabokban sikerült igazán megtalálnia azt az egyházzenei nyelvet, mely megoldotta az autonómia központi problémáját. A mű —ellentmondás érzete nélkül— érvényes mind a hit tartalmának közlésében, mind a zenei formálás magas szintjében. Mendelssohn e kompozíciós végrendeletét Brahms, Liszt és Bruckner örökölték.

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809–1847) egyházzenei alkotásai

- 1820 *Die Himmel erzählen* [5sz vk]
 1820? *Gott, du bist unsre Zuversicht* [5sz vk]
 1820? *Ich will den Herrn nach seiner Gerechtigkeit preisen* [4sz vk]
 1820? *Tag für Tag sei Gott gepriesen* [5sz vk]
 1821-2? *Das Gesetz des Herrn ist ohne Wandel* [5sz vk]
 1821-2? *Er hat der Sonne eine Hütte gemacht* [5sz]
 1822 *Psalm LXVI* [kettős nőikar, bc]
 1822 *Magnificat in D* [4sz vk, org]
 1822 *Jube Domine* [soli, kettősk]
 1823 *Kyrie in c* [soli, 4sz vk]
 1823 *Wie groß ist des Allmächt'gen Güte* (korálelőjáték) [org]
 1824 *Jesus, meine Zuversicht* [soli, 4sz vk, zg]
 1824? *Salve Regina* in Es [S, vonósok]
 1824? 1. *Wie groß ist des Allmächt'gen Güte*, 2. *Allein Gott in der Höh' sey Ehr* [4sz vk]
 1826 *Te Deum in D* [kettős kórus, bc]
 1827 *Tu es Petrus*, op. 111. [5sz vk (SI-II), zk]
 1828 *Ave maris stella* [S, zk]
 1828 *Hora est* [16sz, org]
 1830/41 *Der CXV. Psalm*, op. 31. [S, T, Br, 8sz vk, zk]
 1830 *Kirchenmusik*, op. 23. [3 motetta]: 1. *Aus tiefer Noth* [T, 4sz vk, org], 2. *Ave Maria* [soli, 8sz vk, 1. kiadás csak számozott basszussal, 2. org, annak hiányában kl, fg, vc, bass], 3. *Mitten wir im Leben sind* [8sz vk]
 1830 *Zum Feste der Dreieinigkeit* (O beata et benedicta) [3 S, org] [eredetileg op. 39/2.]
 1830 *Drei Motetten für die Nonnen auf Trinità de' Monti in Rom*, op. 39.: 1. *Veni Domine* [SI-II, A, org], 2. *Laudate pueri* [SI-II, A, org], 3. *Surrexit Pastor* [SI-II, AI-II, org.]
 1831 *Verleih' uns Frieden*. Gebet nach Lutherschen Worten [4vsz vk, zk]
 1832 *Te Deum/ We praise Thee in A (Morning Service)* [soli, 4sz vk, org]
 1833 *Lord, have mercy (To the Evening Service)* [4sz vk]
 1833 *Vespergesang (Responsorium [Adspice Domine] et Hymnus [O lux Beata Trinitas]) ad Vesperas, Dominica XXI post Trinitatis*, op. 121 [T, 4sz ffikar, vc, bass, org]
 1833? *Zwei geistliche Chöre*, op. 115. (1. *Beati mortui*, 2. *Periti autem fulgebunt*) [4sz ffikar]
 1836 *Paulus* (oratórium), op. 36. [*Zwei geistliche Lieder*, op. 112. (S, zg), kiadatlan áriák a Paulus-ból: *Der du die Menschen és Doch der Herr, er leitet die Irrenden recht*]

- 1837 3 prelúdium és fuga, op. 37 [1837; 1832–36] [org]
- 1837-8 *Der XLII. Psalm*, op. 42. [S, 8sz vk, zk]
- 1838-41 *Der XCV. Psalm*, op. 46. [SI-II, T, 4sz vk, zk]
- 1839 *Lord, hear the voice* [5. zsolttár] [4sz vk]
- 1839 *Defende me, Lord* [31. zsolttár] [a cappella kórus]
- 1839 *Der CXIV. Psalm*, op. 51. [8sz vk, zk]
- 1840 *Geistliches Lied* in Es [A, 4sz vk, org]
- 1840 *Hymne* (Laß, o Herr, mich Hülfe finden), op. 96. [A, 4sz vk, zk] [org-val: 1841; + 3 kórus: *Drei geistliche Lieder* 1843]
- 1842? *Jauchzet dem Herrn alle Welt* [100. zsolttár] [8 soli, 4sz vk]
- 1843 *Der XCVIII. Psalm zur Feier des Neujahrtages in der Domkirche zu Berlin*, op. 91. [B, 8sz vk, zk]
- 1843 *Herr Gott, dich loben wir* [soli, vk, zk]
- 1843-4 *Drei Psalmen für den Domchor zu Berlin*, op. 78. (2.: Warum toben die Heiden, 43.: Richte mich, Gott, 22.: Mein Gott, warum hast du mich verlassen) [szólók, 8sz vk:]
- 1844 *Ehre sei dem Vater* [8sz vk]
- 1844 *Hear my prayer/Hör mein bitten*, [S, 4sz vk, org]
- 1844-5 6 szonáta, op. 65. [org]
- 1845 *Ehre sei dem Vater* in C [4sz]
- 1846 *Lauda Sion für die Kirche St. Martin in Lüttich zur Feier des 11. Juni 1846.*, op. 73. [S, A, T, B, 4sz vk, zk]
- 1846 *Lauda Sion*, op. 73. [4sz vk, org]
- 1846 *Er kommt aus dem kindlichen Alter der Welt* [6sz]
- 1846 *Die deutsche Liturgie* [8sz vk]
- 1847 *Elias* (oratórium), op. 70. [no. 7., *Denn er hat seinen Engeln*, a cappella motetta, 1844; az *Er wird öffnen die Augen der Blinden* kórustétel a végleges változatból kimaradt]
- 1847 *Christus* (oratórium), op. 97. [Megj. 7 tétel, további vázlatok kéziratban]
- 1847 *Drei Motetten/Three English Church pieces*, op. 69.: 1. Nunc dimittis (Herr, nun lässest du deinen Diener in Frieden fahren/Lord, now lettest Thou), 2. Jubilate Deo (Jauchzet dem Herrn, alle Welt/O be joyful in the Lord, all ye lands), 3. Magnificat (Mein Herz erhebet Gott/) [S, A, T, B, 4sz vk]
- 1848 *Sechs Sprüche*, op. 79. [8sz vk]: 1. Frohlocket ihr Völker auf Erden, 2. Herr Gott, du bist unsre Zuflucht, 3. Erhaben, o Herr, über alles Lob, 4. Herr, Gedenke nicht unsrer Übeltaten, 5. Lasset uns frohlocken, 6. Um unsrer Sünden willen
- s.d. *Ach Gott, vom Himmel sieh darein*, korálkantáta [soli, 4sz vk, org]
- s.d. *Christe, du lamm Gottes*, korálkantáta [4sz vk, org]
- s.d. *Vom Himmel hoch*, korálkantáta [soli, 4sz vk, org]
- s.d. *Er wird öffnen die Augen der Blinden* [4sz vk, org]
- s.d. *Gloria* in Es [soli, 4sz vk, zk]
- s.d. *Jesu meine Freude*, korálkantáta [kettőskórus, vonósok]
- s.d. *Cantique pour l'Eglise wallone de Francfort* (Venez, chantez) [4sz vk]
- s.d. *Gloria Patri* (Ehre sei dem Vater) [4sz vk]
- s.d. *Glory be to the Father* [4sz vk]
- s.d. *Kyrie* in A [bsz vk]
- s.d. *Ehre sei Gott* [8sz], *Heilig* [8sz], *Psalm C* [vk]

Az orgonaművek erős válogatással vétettek föl a listába.

Egyházzenei vonatkozások nem egyházzenei művekben:

1829-30: *Reformations-Symphonie*, op. 107. (Az Ein feste Burg ist unser Gott korállal)

1839-40: *Lobgesang* Eine Symphonie-Cantate nach Worten des heiligen Schrift, op. 52. [solo, vk, zk]